

גבורה אמיתית

ספרו של אל"ם (מיל') משה גבעתי "בודדים על התל - קרב תל א-סקי במלחמת יום הכיפורים" - מספר את סיפורם של 27 לוחמים שמצאו את עצמם מכותרים על ידי כוחות סוריים גדולים וניהלו קרב רצוף מעשי גבורה יוצאי דופן עד שחולצו. הספר מביא תיאור מדויק מאוד - ומרגש עד דמעות - של הקרב

הלחימה הראשונה ובמשך הלילה נקבצו על התל חיילים מיחידות שונות - צנחנים מגדוד 50 וטנקיסטים מחטיבות 188 ו-7, בסך הכול 27 לוחמים - שהגיעו למקום אחרי שנלחמו עד שאזלה תחמושתם. את התל כיתרו כוחות סוריים גדולים, חטיבות שריון וחי"ר שפרצו בליל הלחימה הראשון, 6-7 באוקטובר 1973, את מערך כוחותינו הדליל וזרמו בטורים ארוכים

הגבורה היא הנכונות הפשוטה לעשות תחת אש מעשה שאין חייבים לעשותו, כמו לזנק מתוך מחסה בטוח לתוך האש כדי לחלץ חבר

לכיוון מרכז רמת-הגולן ודרומה. הכוח המכותר, הקטנטן, הפגוע ונטול האמצעים נלחם על חייו במשך שתי יממות עד שהתקפת-הנגד של צה"ל ב-8 באוקטובר הדפה את הכוחות הסוריים וחילצה את הלוחמים הנואשים שעל התל.

משה גבעתי הוא אמן התחקיר המדויק והוכיח כבר את יכולתו זו במחקר המעמיק והמדויק על קרבות החרמון. הוא איתר את כל הלוחמים שהיו על התל ושרדו ושמע את סיפורו האישי

מיהו גיבור, מהי גבורה? הנושא מעסיק פילוסופים והיסטוריונים מאז שחר התרבות האנושית.

באחרונה התפרסם בהוצאת "רעות" ספרו המרתק של אל"ם (מיל') משה גבעתי "בודדים על התל - קרב תל א-סקי במלחמת יום הכיפורים". הספר עוסק באירוע שהתרחש ביומיים הראשונים של מלחמת יום הכיפורים בתל א-סקי - תל קטן הנמצא כשני ק"מ צפונית-מזרחית לרמת-מגשימים שבדרום רמת-הגולן - ובסביבתו הקרובה.

על התל, ששימש בשגרת הבט"ש עמדת תצפית לא מבוצרת ולא תמיד מאוישת, נבנו שלוש מצדיות בטון שנועדו במקור לשמש מחסה לאנשי התצפית בפני הפגזות. בשעות

אלוף (מיל') אורי שמחוני

לשעבר ראש מה"ד ונספח צה"ל בארה"ב. במלחמת יום הכיפורים היה קצין האג"ם של פיקוד הצפון

מיהם אותם הגיבורים? מיהם אלה שבהם אני נזכר כאשר מדי יום זיכרון מתנגן שירו הנפלא של נתן יונתן על ארץ שנתנו לה אוהביה כל מה שיכלו לתת?

כאשר אני מסתכל לאחור על מלחמות ישראל, אני רואה את התמונה בבהירות. אלה תמיד אותם האנשים, לא אותם השמות. דור הולך ודור בא, ומי שנותנים את התרומה הגדולה ביותר באים תמיד מאותם המקומות וחוזרים אליהם. אלה אנשים רגילים. לא שמעתם את שמותיהם לפני כן, ולא תשמעו את שמותיהם לאחר מעשה. הם לא יהפכו לסלבריטאים. זה לא מעניין אותם. הם לא יקבלו את פרס ישראל. אין פרס לגבורה. הם לא יילכו לפוליטיקה, לא יקבלו מינוי מפנק, ולא יעשו הון. הם נטולי עורמה ותאוות כוח ובצע. הם צעירים ותמימים שמוחותיהם נקיים, טרם זוהמו בנרטיבים אזוריים, בפילוסופיות שוליים בגרוש, בפוסט כזה או בפוסט אחר.

מי יודע מיהו נגרר שהקריב את חייו ויצא לבדו מתוך המצדית המכותרת והודיע לסורים שהוא היחיד שנותר חי והציל את חיי חבריו המסתתרים? מי יודע מיהו בני חנני שיצא למשימת חילוץ בשני נגמ"שים בשעה שלא היה לו שום סיכוי לעבור דרך הכוח הסורי שכיתר את התל?

גבורה אינה אומץ. אומץ יכול להתקיים במקומות רבים, גם בהחלטות מדיניות וכלכליות, ואפילו אישיות יכולה להיות אמיצה. הגבורה היא הנכונות הפשוטה לעשות תחת אש מעשה שאין חייבים לעשותו, כמו לזנק מתוך מחסה בטוח לתוך האש כדי לחלץ חבר או לקום ולהסתער כאשר יודעים שהסיכוי להיפגע הוא גבוה. הרי אפשר גם לא לעשות את זה. תמיד אפשר להסביר אחר כך.

את הערכים האלה האנשים מביאים מהבית, מהנורמה החברתית שבה הם גדלו, ממסורת היחידה שבה הם משרתים ומהרוח השורה בה.

את המלחמה מנצחים אותם החיילים האלמונים. מאות מעשי הגבורה שלהם מצטרפים ביחד למעשה הגדול שמביא את הניצחון.

"בודדים על התל" הוא ספר חשוב. הוא צריך להילמד בקורסי הפיקוד והמנהיגות במערכת ההכשרה הצבאית, וגם מי שאינו איש צבא ימצא בו עניין רב.

של כל אחד מהם. את שלל הסיפורים האישיים הוא הצליב, פרס את האירוע שעה אחר שעה ויצר מארג מרגש, אותנטי ומדהים בעוצמתו שאינו פוסח על תחושות הייאוש, על הפחדים, על הבדידות, על הגבורה, על אחוות הלוחמים ועל התושייה. הוא מתאר גם את ניסיון החילוץ הראשון של הצנחנים - חילוץ שהסתיים באסון: הכוח המחלץ הושמד כולו בדרך. כמו כן הוא מתאר את ניסיון החילוץ השני שנכשל גם הוא.

הייתי בפיקוד הצפון במלחמת יום הכיפורים, ידעתי בזמן אמת שהיה שם קרב קשה שבו היו לכוחותינו הרבה הרוגים ופצועים, אבל התיאור הכל כך אישי, כל כך מדויק, כל כך הרואי, הדהים אותי, ואיני מתבייש לומר שכאשר סיימתי את הספר ברצף אחד היו עיניי לחות.